

herved faae et nogenlunde klart Blik over det store Stof, som foreligger? Der behøves vist nok ikke megen Menneſtefundſtab for at ſige, at den, der har været ivrigt i at heile til Bruden, den, der er ſaa helbig, at have de fleſte perſonlige Bekjendte, eller ſom er ſaa helbig at være i Slægtſtab med en eller anden indflydelsesrig Mand i Sognet, i ſaare mange Tilfælde vil blive den Lykkelige, om han end ofte langſtra er den Værdigſte. Man maa ikke ſige, at ſaadanne Miſligheder ogſaa kunne finde Steb under den nuværende Beſtyrelſesmaade, og at ſaadanne Henſyn ogſaa kunne tages paa høiere Steder, thi dette er dog kun undtagelsesviis, og det maa ikke overſees, at Miniſteriet ogſaa har andre Forudſætninger for at kunne træffe et Valg. Det har jo dog et andet Overblik over Geiſtligheden, det har ſine Regler, ſom det følger, ſin Dvæle, og det ſtaaer i Forbindelse med Kirkens Tilſyn. Saadanne Miſligheder ville ganſte viſt ikke undgaaes, men de ville dog faae langt mindre Spillerum, naar man vælger den anden af mig nævnte Form, naar man lader Kirkeſtyrelſen præſentere et mindre Antal for Menigheden. Man kan maaftee hertil ſige, at en ſaadan Ret ikke havde noget ſtort Indhold, thi det kunde jo være, at Menigheden ikkeønſtede nogen af de 3 Fremſtillede og alſaa endnu mindre bryd ſig om at vælge mellem dem; men ſkulde Menigheden med Rette kunne ſige, at Ingen af de 3 kunde tilfredsſtille dens Onſter, vilde der jo ikke være Noget i Veien for, at den kunde kræve en ny Indſtilling. Hvis man f. Ex. lod det være Biſkoppen — ſaaledes ſom Tilfældet var i Slesvig —, der fra Førſt af præſenterede, ſaa vilde der ikke være Noget til Hinder for, at Menigheden appellerede hans Indſtilling ad cultusminiſteriell Veil. Den ærede Ordſfører for Forſlagsſtillerne vil vel ſige, at det jo kunde være, at Menighedenønſtede en vis beſtemt Mand, og naar han nu ikke var en af de 3, var denne Ret ingen Nytte til. Hertil vil jeg dog bemærke, at jeg ikke ſeer, at der er Noget i Veien for, at det første Skridt, der gjordes, var, at Menigheden fik Afgang til, hvis denønſtede en enkelt beſtemt Mand, og hvis der ikke havde Noget at indvende mod

denne fra Kirkebeſtyrelſens Side, da at anbrage paa at faae ham til Præſt. Det er jo allerede nu ofte Tilfældet, at der fra et Sogn indkommer Andragende om at faae en beſtemt Mand, f. Ex. en Nabopræſt eller en forhenværende Capellan; men ſaadanne Andragender kan der nu ikke tages videre Henſyn til, alene af den Grund, at man ikke veed, om de, der have underſkrevet Andragendet, repræſentere Fleertallet i Menigheden. Naar der derimod gives en lovhjemlet Ret i ſaa Henſeende, vil Sagen ſtille ſig anderledes, og man kommer da paa en ſimplere Maade dertil; ſaa vilde man ikke behøve det vidtløftige Maſineri. Skulde der derimod vælges mellem 3, havde man jo her en større Afgang til at give Menigheden en Veiledning, ved at lade de Indſtillede prædike paa Valg. En ſaadan Valgprædikſen maa ikke betragtes ſom en Examen, ſaaledes ſom f. Ex. Dimisprædikſenen, hvilket vel ogſaa vilde kaſte et obieuft Skær over den. Den maa derimod ſiges at være en Bekjendelse, et Vidnesbyrd; hvoraf man ſkal kunne erfare, hvad den Mand fører frem, og hvor han hører hen. Det er jo dog den vigtigſte Embedsgjerning for en Præſt at prædike, og det er da naturligt, at han gjør Prøve derpaa, ligesom det jo ofte er Tilfældet, at den, der vil være Profeſſor, maa gjøre Prøve paa det, der er det Vigtigſte for ham, nemlig at holde Forelæſninger. Jeg vilde derfor nære Betænkelighed ved at gaae videre end hertil, og jeg troer, at det ogſaa for Statsmagten ſelv er noget Betænkeligt ganſte at opgive Raldsretten. Eller troer man maaftee, at det, hvis vi havde haft Menighedsvalgret, vilde have været muligt i Løbet af 3 Aar at faae 60 ſlesvigſke Præſter anbragte i nye Embeder og derved fritage Statskaſſen for en meget betydelig Penſionsbyrde.

Jeg ſtal derefter tillade mig nogle Bemærkninger om dette Lovforſlags Forhold til Fri-menighedsloven eller, ſom jeg gjerne ſtal gaae ind paa at kalde den: „Loven om Valg og Hjælpenigheder“. Den ærede Ordſfører for Forſlagsſtillerne ſagde, da han indbragte nærværende Forſlag, at, naar man anerkjendte, at Mindretallene burde have en ſaadan Ret, ſaa burde Fleertallet i Folketirken nødvendigviis ogſaa have Indflydelse paa Valget af ſin Præſt.